

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura we Wrocławiu

LWR.410.004.07.2021

**Pan
Marcin Kasina
Wójt Gminy Oleśnica**

Urząd Gminy Oleśnica
ul. 11 Listopada 24
56-400 Oleśnica

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/099 – „Modernizacja oświetlenia miejsc publicznych, dróg i ulic w wybranych miejscowościach województwa dolnośląskiego”

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Gminy Oleśnica, ul. 11 Listopada 24, 56-400 Oleśnica (dalej: „Urząd”)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Marcin Kasina, Wójt Gminy Oleśnica, od 16 listopada 2014 r. r. (dalej: „Wójt Gminy”)
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none"> 1. Działania w obszarze planowania modernizacji oświetlenia miejsc publicznych, dróg i ulic oraz racjonalizacji zużycia energii elektrycznej. 2. Finansowanie funkcjonowania i modernizacji oświetlenia miejsc publicznych, dróg i ulic z zachowaniem racjonalizacji zużycia energii elektrycznej. 3. Realizacja zaplanowanych zadań związanych z modernizacją oświetlenia miejsc publicznych, dróg i ulic oraz osiągnięte efekty dotyczące racjonalizacji zużycia energii elektrycznej.
Okres objęty kontrolą	Lata 2018-2021 (I kwartał), z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o <i>Najwyższej Izbie Kontroli</i> ¹ (dalej: „ustawa o NIK”)
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura we Wrocławiu
Kontroler	<ol style="list-style-type: none"> 1. Andrzej Siekierka, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr LWR/11/2021 z dnia 1 lutego 2021 r. 2. Waldemar Zimoch, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LWR/10/2021 z dnia 1 lutego 2021 r.

(akta kontroli: str. 1-6)

---

¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, ze zm.

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Wójt Gminy Oleśnica co do zasady wywiązywał się z obowiązku zapewnienia oświetlenia miejsc publicznych, dróg i ulic na terenie Gminy, jak również z zadań związanych z modernizacją punktów świetlnych z uwzględnieniem racjonalizacji zużycia energii elektrycznej.

Zadania w obszarze planowania oświetlenia miejsc publicznych, dróg i ulic uwzględniały kwestie jego modernizacji oraz racjonalizacji zużycia energii. Opracowano projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe, jednak dokonano tego z ośmiomiesięcznym opóźnieniem. Również dwukrotna aktualizacja ww. założeń w 2016 r. i w 2019 r. dokonana została z opóźnieniem wynoszącym odpowiednio: jeden rok oraz trzy miesiące od trzyletniego okresu, wynikającego z art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. *Prawo energetyczne*³ (dalej: *upe*).

W wyniku realizacji przez Gminę w latach 2017-2020 zadań związanych z modernizacją oświetlenia przestrzeni publicznej dokonano wymiany wszystkich opraw świetlnych z rtęciowych na sodowe oraz wyposażono nowe instalacje w najnowszej technologii typu LED. W efekcie tych działań, na dzień 31 grudnia 2020 r., na terenie Gminy 67% punktów świetlnych wyposażonych było w lampy sodowe, a 33% punktów świetlnych w oprawy z matrycą typu LED.

Jednakże przy realizacji powyższych zadań nie ustrzeżono się nieprawidłowości, gdyż w jednym z trzech badanych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego nie powołano, wbrew obowiązującym przepisom prawa, komisji przetargowej. W Urzędzie nie sprawowano również w pełni właściwego nadzoru nad stanem technicznym infrastruktury oświetleniowej, ponieważ w toku przeprowadzonych oględzin tej infrastruktury stwierdzono uchybienia, które zostały usunięte jeszcze w toku kontroli.

---

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej. W niniejszej kontroli zastosowano opisową ocenę ogólną.

³ Dz. U. z 2020 r. poz. 833, ze zm.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁴ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Działania w obszarze planowania modernizacji oświetlenia miejsc publicznych, dróg i ulic oraz racjonalizacji zużycia energii elektrycznej

Opis stanu faktycznego

1.2. Zgodnie z przepisami *upe* w Gminie opracowano i przyjęto uchwałą nr XXVII/179/12 Rady Gminy Oleśnica z dnia 29 listopada 2012 r. „Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Oleśnica”, a następnie dokument ten zaktualizowano dwukrotnie, tj. w roku 2016⁵ i w roku 2019⁶. Jak wynika z ostatniej aktualizacji uwzględniono w założeniach do planu ustalenia:

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Oleśnica;
- miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- Strategii Rozwoju Gminy Oleśnica na lata 2011-2020, przyjętej uchwałą Nr XXIX/200/17 Rady Gminy Oleśnica z dnia 23 lutego 2017 r.;
- Planu gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Oleśnica przyjętego uchwałą Nr XIII/74/15 Rady Gminy Oleśnica z dnia 29 października 2015 r.;
- Raportu z wykonania Programu ochrony środowiska dla Gminy Oleśnica na lata 2016-2019 z perspektywą na lata 2020-2023, przyjętego uchwałą Nr 11/12/18 Rady Gminy Oleśnica z dnia 21 grudnia 2018 r.

Przedmiotowy dokument uwzględniał również informacje uzyskane od lokalnych przedsiębiorstw energetycznych i jednostek organizacyjnych Gminy oraz przeprowadzonej akcji ankietowej z podmiotami takimi jak: Starostwo Powiatowe w Oleśnicy, TAURON Dystrybucja S.A. Oddział we Wrocławiu, PKP Energetyka S.A. Zakład Dolnośląski, miejscowe spółdzielnie mieszkaniowe, zakłady przemysłowe działające na terenie Gminy, których działalność w sposób pośredni i/lub bezpośredni związana była z wytwarzaniem lub dystrybucją nośników energii zarówno dla potrzeb własnych, jak i odbiorców zewnętrznych.

W dniu 31 października 2019 r. Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego przedłożył uchwałę Zarządu Województwa Dolnośląskiego zawierającą pozytywną opinię dotyczącą ww. dokumentu⁷.

Ponadto Gmina w dniu 15 listopada 2019 r. zamieściła w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej Urzędu, a także na tablicach ogłoszeń w Urzędzie oraz we wszystkich sołectwach Gminy informację w sprawie przystąpienia do aktualizacji „Założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Oleśnica”. We wszystkich tych przypadkach obwieszczenia

⁴ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁵ Uchwała nr XXIII/158/16 Rady Gminy Oleśnica z dnia 29 września 2016 r.

⁶ Uchwała nr XIII/128/19 Rady Gminy Oleśnica z dnia 19 grudnia 2019 r.

⁷ Uchwała nr 1375/VI/19 Zarządu Województwa Dolnośląskiego z dnia 30 października 2019 r. w sprawie wydania opinii do projektu aktualizacji „Założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Oleśnicy”.

zostały podane do publicznej wiadomości na okres 21 dni i w ramach konsultacji obywatelskiej nie wniesiono do przedłożonego dokumentu żadnych wniosków, a także uwag.

Ostatecznie dokument ten w swoim zakresie zawierał:

- ocenę stanu aktualnego zaopatrzenia gminy w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe;
- identyfikację przewidywanych możliwości rozwoju Gminy w oparciu o dostępne dokumenty planowania przestrzennego;
- identyfikację potrzeb energetycznych istniejącej i planowanej zabudowy;
- identyfikację niezbędnych działań dla zapewnienia pokrycia zapotrzebowania na energię;
- wytyczne dla przedsięwzięć racjonalizujących użytkowanie energii;
- możliwości wykorzystania istniejących nadwyżek i lokalnych zasobów paliw i energii, z uwzględnieniem energii elektrycznej i ciepła wytworzonych w OZE⁸, energii elektrycznej i ciepła użytkowego wytwarzanych w kogeneracji oraz zagospodarowania ciepła odpadowego z instalacji przemysłowych;
- możliwości stosowania środków poprawy efektywności energetycznej w rozumieniu ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o efektywności energetycznej⁹;
- ramy zakresu i zasad współpracy z innymi gminami;
- wytyczne kierunków działań Gminy dla osiągnięcia optymalnego wyniku przy realizacji założeń do planu zaopatrzenia w energię elektryczną przez Gminę.

Jak wynikało z opracowania na dzień 31 grudnia 2018 r. właścicielem gminnej sieci oświetlenia drogowego składającej się m.in. z 3 343 opraw świetlnych była:

- Gmina – 1 650 szt. opraw świetlnych o łącznej mocy ok. 45,5 kW (49,4%);
- TAURON Dystrybucja S.A. – 1 693 szt. opraw oświetleniowych o łącznej mocy ok. 49,8 kW (50,6%).

Miesięczne zużycie energii elektrycznej na potrzeby oświetlenia ulicznego mieściło się w granicach 41-48 MWh, co dawało roczne zużycie na poziomie około 530 MWh. Natomiast system sterowania oświetleniem ulicznym na terenie Gminy działał w oparciu o zegary astronomiczne zainstalowane przy stacjach transformatorowych lub szafkach oświetleniowych i był zależny od czasu wschodu i zachodu słońca na tym terenie.

W dokumencie tym uwzględniono także plany Polskich Sieci Energetycznych S.A. w zakresie zaspokojenia obecnego i przyszłego zapotrzebowania na energię elektryczną Gminy na lata 2018-2027, ujęto również, inwestycje jakie zaplanowało przedsiębiorstwo Tauron Dystrybucja S.A. w ramach planu rozwoju na lata 2019-2023 na terenie Gminy.

Opracowany i przyjęty dokument uchwałą Rady Gminy stanowił spełnienie wymagań stawianych w art. 19 ust. 2 *up*e w zakresie sporządzenia dla obszaru gminy projektu założeń na okres co najmniej 15 lat z aktualizacją co najmniej raz na trzy lata.

(akta kontroli: str. 7-305)

---

⁸ OZE – odnawialne źródła energii.

⁹ Dz. U. z 2021 r. poz. 468.

1.2. Wójt Gminy nie opracował projektu planu zaopatrzenia energetycznego dla obszaru gminy lub jej części zgodnie z art. 20 ust. 1 *upe*, ponieważ jak wynika z przedstawionej dokumentacji plany przedsięwzięć energetycznych znajdujących się na terenie Gminy były spójne z jej założeniami związanymi z rozbudową, a także modernizacją infrastruktury energetycznej.

(akta kontroli: str. 306)

1.3. W latach 2018-2021 (I kwartał) Gmina nie wdrożyła, tym samym nie posiadała systemu monitorowania realizacji założeń do planu zaopatrzenia w energię elektryczną, poza dokonywaną aktualizacją założeń do planu raz na trzy lata. Gmina posiadała z podmiotem zewnętrznym umowę na konserwację i utrzymanie systemu oświetlenia ulicznego. W ramach tej umowy doradca oraz konserwator oświetlenia ulicznego monitorował system oświetlenia ulic i miejsc publicznych.

(akta kontroli: str. 307-308)

1.4. Gmina realizując zadania dotyczące poprawy efektywności energetycznej, oprócz wymiany opraw z rtęciowych na sodowe w punktach oświetleniowych, a także przeprowadzenia nowych inwestycji związanych z budową nowych punktów oświetleniowych w technologii LED, przeprowadziła m.in: termomodernizację Szkoły Podstawowej Gminy Oleśnica przy ul. Wileńskiej w Oleśnicy oraz budynku Urzędu – przy ul. 11 Listopada 24. W ramach poprawy efektywności energetycznej w latach 2018-2021 Gmina realizowała również zadania polegające na częściowym dofinansowaniu dla mieszkańców Gminy przedsięwzięć związanych z kolektorami słonecznymi (trzy wnioski na łączną kwotę 5 372,50 zł) oraz pompami ciepła (47 wniosków na łączną kwotę 272 007,80 zł). Urząd w ramach poprawy efektywności energetycznej do roku 2018 zmodernizował oświetlenie uliczne. W ramach tej modernizacji:

- w latach 2008-2009 zakupiono sodowe oprawy oświetleniowe wraz z wysięgnikami mocującymi i zegarami sterującymi (CPA 4) – w tym przypadku modernizacja dotyczyła istniejących punktów świetlnych urządzeń we władaniu przedsiębiorstwa energetycznego. Wymieniono lampy rtęciowe na sodowe;
- w 2017 r. dokonano zakupu opraw sodowych w celu wymiany na słupach przedsiębiorstwa energetycznego w m. Smardzów przy dawnej drodze krajowej nr 8.

Łączna kwota, która została poniesiona w ramach tych zadań wyniosła 576 879,34 zł.

Gmina informowała o stosowanych środkach poprawy efektywności energetycznej na swojej stronie internetowej.

Jednocześnie w ramach założeń do planu na lata 2019-2023 na terenie Gminy przedsiębiorstwo energetyczne Tauron Dystrybucja S.A. zrealizowało całkowicie lub w części, a także planowało realizację następujących zadań:

- przebudowa – zwiększenie przekroju i typu przewodów elektroenergetycznej linii napowietrznej 20 kV L-112 w miejscowości Smardzów – przygotowano dokumentację projektową;
- awaryjną i doraźną wymianę słupów elektroenergetycznych SN na terenie Regionu Oleśnica i nN na terenie Regionu Oleśnica - JT Oleśnica – wykonywane na bieżąco;
- przebudowa elektroenergetycznej linii napowietrznej SN L-1841 od słupa elektroenergetycznego nr WRL087688 do stacji nr WRL1812; w miejscowości Boguszyce – przygotowano dokumentację projektową;
- wymiana wyeksploatowanych transformatorów SN/nN – wykonywana na

- bieżąco;
- modernizacja stacji elektroenergetycznych SN i stanowisk słupowych – wykonywana na bieżąco;
  - montaż i uruchomienie wskaźników przepływu prądu zwarciovego – planowana realizacja na 2021 r.

(akta kontroli: str. 309-320)

1.5. W założeniach do planu Gmina uwzględniła racjonalizację zużycia energii elektrycznej na potrzeby oświetlenia drogowego. Miała ona dotyczyć m.in.: [1] wymiany opraw i źródeł świetlnych na energooszczędne, [2] kontroli czasu świecenia, zastosowanie wyłączników przekaźnikowych, które dają lepszy efekt (niż zmierzchowe), w postaci dokładnego dopasowania do warunków świetlnych czasu pracy, [3] dbałości o regularne przeprowadzenie prac konserwacyjno-naprawczych i czyszczenie opraw, [4] przejęcia w całości majątku oświetleniowego na rzecz Gminy, co w efekcie doprowadziłoby do wyboru wykonawcy usług poprzez zastosowanie zamówień publicznych, a w konsekwencji obniżyłoby koszty energii elektrycznej i konserwacji na potrzeby oświetlenia.

Gmina powołała tak zwaną „Oleśnicką grupę zakupową energii elektrycznej”. Była to inicjatywa lokalna (powiatowa) mająca na celu zakup energii elektrycznej po preferencyjnych cenach dla wszystkich uczestników należących do grupy. W ramach grupy przeprowadzono wspólne postępowanie przetargowe na dostawę energii elektrycznej, gdzie na lidera grupy powołano Gminę Oleśnica.

(akta kontroli: str. 321-376)

1.6. W zarządzeniu nr 10/17 Wójta Gminy Oleśnica z dnia 11 sierpnia 2017 r. w sprawie Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Gminy wskazano m.in., że Referat Budownictwa i Infrastruktury (dalej: „BI”), miał za zadanie zajmować się m.in. rozbudową, budową oświetlenia drogowego oraz dróg, budynków, szkół i świetlic, a także planowaniem oraz nadzorem nad realizacją zadań dotyczących utrzymania, budowy i modernizacji m.in. oświetlenia drogowego. W ramach tych zadań np.: podczas planowania rozbudowy oświetlenia, pracownicy BI oraz Wójt Gminy konsultowali z mieszkańcami gminy reprezentowanymi przez rady sołectkie i sołtysów usytuowanie w terenie punktów świetlnych.

(akta kontroli: str. 377-399)

Stwierdzona
nieprawidłowość

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Uchwałą nr XXVI/179/12 Rady Gminy Oleśnica z dnia 29 listopada 2012 r. przyjęty został dokument pn. „Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe”. Tym samym przekroczone o osiem miesięcy obowiązujący termin, który zgodnie z art. 17 ustawy z dnia 8 stycznia 2010 r. *o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz o zmianie niektórych innych ustaw* nakładał obowiązek przyjęcia przez Gminę założeń do planu zaopatrzenia energetycznego lub aktualizacji posiadanych założeń w terminie dwóch lat od wejścia w życie tej ustawy, tj. do dnia 12 marca 2012 r. Jednocześnie aktualizując dwukrotnie dokument, tj. w roku 2016¹⁰ i w roku 2019¹¹ dokonano tego z opóźnieniem, w pierwszym przypadku o jeden rok w drugim o trzy miesiące od wskazanego w ustawie trzyletniego okresu.

Kierownik Referatu Budownictwa i Infrastruktury wyjaśnił, że Urząd zawarł umowę dotyczącą opracowania „Założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Oleśnica” z podmiotem zewnętrznym w dniu

¹⁰ Uchwała nr XXIII/158/16 Rady Gminy Oleśnica z dnia 29 września 2016 r.

¹¹ Uchwała nr XIII/128/19 Rady Gminy Oleśnica z dnia 19 grudnia 2019 r.

23 stycznia 2009 r. W trakcie opracowywania dokumentacji Urząd równolegle rozpoczął opracowywanie projektu „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla Gminy Oleśnica”. W związku z powyższym Urząd wstrzymał opracowywanie „Założeń do planu zaopatrzenia ...”, ponieważ oczekiwał, że dokument ten zostanie sporządzony w oparciu o najbardziej aktualne dokumenty planistyczne i strategiczne Gminy m.in. „Studium uwarunkowań...”.

(akta kontroli: str. 7-305)

OCENA CZĄSTKOWA Przyjęte w Gminie założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe były zgodne z wytycznymi zawartymi w *upe* oraz uwzględniały postanowienia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy. Niemniej projekt tego dokumentu opracowano z ośmiomiesięcznym opóźnieniem. Również jego dwie kolejne aktualizacje dokonane zostały ze zwłoką w odniesieniu do terminu wynikającego z art. 19 ust. 2 *upe*.

OBSZAR

2. Finansowanie funkcjonowania i modernizacji oświetlenia miejsc publicznych, dróg i ulic z zachowaniem racjonalizacji zużycia energii elektrycznej

Opis stanu faktycznego

2.1. Gmina w latach 2016-2020 ponosiła wydatki na zakup energii elektrycznej, modernizację, budowę i utrzymanie punktów świetlnych odpowiednio w wysokości: 741 807,70 zł, 3 269 417,54 zł, 2 631 204,58 zł, 2 632 189,98 zł i 4 589 099,92 zł. Stanowiły one w poszczególnych latach odpowiednio: 67%, 92%, 89%, 89% i 86% planowanych wydatków w danym roku budżetowym na ten cel.

Udział w całości zaplanowanych wydatków na zakup energii elektrycznej, modernizację, budowę i utrzymanie punktów świetlnych poszczególnych kategorii zaplanowanych wydatków wyniósł odpowiednio w latach 2016- 2020:

- zużycie energii ogółem: 63%, 52%, 30%, 32%, 25%;
- konserwacja punktów świetlnych: 27%, 8%, 12%, 13%, 7%;
- modernizacja punktów świetlnych¹²: 0%, 0%, 0%, 1%, 0,1%;
- budowa punktów świetlnych: 9%, 30%, 53%, 53%, 66%;
- inne¹³: 0%, 9%, 6%, 1%, 1%.

Udział w całości zrealizowanych wydatków na zakup energii elektrycznej, modernizację, budowę i utrzymanie punktów świetlnych poszczególnych kategorii zrealizowanych wydatków wyniósł odpowiednio w latach 2016-2020:

- zużycie energii ogółem: 62%, 50%, 24%, 27%, 16%;
- konserwacja punktów świetlnych: 60%, 9%, 12%, 11%, 7%;
- modernizacja punktów świetlnych¹⁴: 0%, 0%, 0%, 0,2%, 0%;
- budowa punktów świetlnych: 0%, 32%, 57%, 60%, 76%;
- inne¹⁵: 0%, 10%, 7%, 0,7%, 0,3%.

¹² Remont, rozbudowa, przebudowa, wymiana (z wyjątkiem budowy).

¹³ Np. wydatki na utrzymanie lub dzierżawę instalacji oświetleniowych (punkty świetlne, słupy oświetleniowe, latarnie uliczne/drogowe).

¹⁴ Remont, rozbudowa, przebudowa, wymiana (z wyjątkiem budowy).

¹⁵ Np. wydatki na utrzymanie lub dzierżawę instalacji oświetleniowych (punkty świetlne, słupy oświetleniowe, latarnie uliczne/drogowe).

Skarbnik Gminy wyjaśniła, że plan na powyższe wydatki jest często ustalany na poziomie wyższym z uwagi na trudności w określeniu jakie będą faktyczne w danym roku budżetowym koszty zużycia energii elektrycznej.

(akta kontroli: str. 400-406)

2.2. Gmina nie weryfikowała kosztów związanych z energią elektryczną oraz nie przeprowadzała analiz rynku dostawców energii, nie przeprowadzała również negocjacji z dostawcami związanych z zakupem energii elektrycznej. Jak wynika z wyjaśnień Wójta Gminy wartość zamówienia była określana jako szacunek kwot z faktur za energię elektryczną za okres 12 miesięcy poprzedzających zamówienie. Urząd nie podejmował działań wobec innych właścicieli infrastruktury związanej z drogami krajowymi, wojewódzkimi i powiatowymi, ponieważ zgodnie z art. 18 *upe* planowanie i finansowanie oświetlenia drogowego należało do zadań własnych Gminy. Gmina wylaniała dostawców energii w trybie ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. *Prawo zamówień publicznych*¹⁶ (dalej: „*pzp*”).

Gmina nie korzystała z możliwości ubiegania się o środki finansowe na realizację inwestycji związanej z zaopatrzeniem w energię elektryczną zarówno ze źródeł krajowych, jak i zagranicznych.

W latach 2018-2020 Urząd nie podejmował współpracy z przedsiębiorstwami energetycznymi typu ESCO¹⁷, oraz nie zawierał z takimi podmiotami umów obejmujących poprawę efektywności energetycznej w ramach modelu ESCO.

(akta kontroli: str. 407-409)

Do roku 2018 Gmina przeprowadziła na swoim terenie wymianę punktów świetlnych z rtęciowych na sodowe. Posiadała zamontowane lampy z oprawami typu sodowego o mocy między 70 W a 150 W oraz oświetlenie energooszczędne typu LED mocy 37,6 W-128 W. W kolejnych latach, od 2018 r. nowe inwestycje przeprowadzane przez Urząd dotyczyły jedynie instalacji najnowszej technologii, technologii LED.

Jak wynika z ostatniej aktualizacji założeń do planu, która miała miejsce w 2019 r., łączna liczba punktów świetlnych na terenie Gminy wynosiła 3 343 sztuki. Właścicielem sieci oświetlenia drogowego o łącznej mocy około 45,5 kW w liczbie 1 650 szt. była Gmina (49,4%), pozostała liczba, tj. 1693 szt. punktów świetlnych należało do Tauron Dystrybucja S.A. (50,6%). Miesięczne zużycie energii elektrycznej na potrzeby oświetlenia drogowego mieściło się w granicach 41-48 MWh, co dawało rocznie zużycie na poziomie około 530 MWh.

Na dzień 31 grudnia 2020 r. łączna liczba punktów świetlnych, które znajdowały się na terenie Gminy wynosiła 3 664 szt. Punkty te w liczbie 2 248 szt. oświetlały drogi, w tym 1 364 szt. drogi gminne, 802 szt. powiatowe, 62 szt. wojewódzkie i 20 szt. krajowe. Pozostałe punkty świetlne w liczbie 1 416 szt. oświetlały m.in. place, targowiska, boiska, cmentarze, budynki, zabytki, drogi wewnętrzne.

Na terenie Gminy 67% punktów świetlnych, tj. 2 333 szt. posiadało lampy sodowe oraz 33% punktów świetlnych, tj. 1 173 szt. zaopatrzonych było w lampy z matrycą typu LED.

Ponadto, na dzień 31 grudnia 2020 r. konserwacją i eksploatacją oświetlenia drogowego zajmowały się trzy podmioty: [1] Tauron Dystrybucja S.A. – 1 893 punkty świetlne, [2] Eltrans sp. z o.o. – 680 punktów świetlnych, [3] Elektrotim S.A. – 1 091 punktów świetlnych w ramach gwarancji wynikających z umów zawartych w latach 2017-2019.

¹⁶ Dz. U. z 2019 r. poz. 1843, ze zm. Ustawa obowiązywała do dnia 31 grudnia 2020 r.

¹⁷ Przedsiębiorstwo oszczędzania energii typu ESCO (skrót od Energy Service Company) to firma świadcząca usługi energetyczne lub dostarczająca innych środków poprawy efektywności energetycznej dla użytkownika/odbiorcy energii, biorąc przy tym na siebie pewną część ryzyka finansowego. Zapłata za wykonane usługi jest oparta (w całości lub w części) na osiągnięciu poprawy efektywności energetycznej oraz spełnieniu innych uzgodnionych kryteriów efektywności.

System sterowania oświetlenia ulicznego działał w oparciu o zegary astronomiczne zainstalowane przy stacjach transformatorowych lub szafkach oświetleniowych oraz poszczególnych punktach zasilania włączającego i wyłączającego oświetlenie w zależności od czasu wschodu i zachodu słońca.

(akta kontroli: str. 410-413)

Gmina do 2013 r. posiadała kompleksową umowę na dostarczanie energii elektrycznej do Gminy zawartą z Tauron Sprzedaż Sp. z o. o. Następnie od 2013 r. Urząd przeprowadzał pięciokrotnie przetarg nieograniczony z kryterium oceny ofert – najniższa cena na zakup energii elektrycznej, w ramach którego podpisano kolejno w latach: 2013 r., 2014 r., 2016 r., 2018 r., 2019 r. umowy¹⁸. Gmina w tym okresie czterokrotnie zmieniała dostawcę energii¹⁹, uzyskując jednocześnie cenę energii elektrycznej - 1 kWh w przedziale od 0,1953 zł do 0,29 zł netto.

Zastosowany sposób wyboru wykonawcy zapewniał przejrzystość, jednocześnie w okresie kontrolowanym nie wystąpiły przypadki braku zgody przedsiębiorstwa energetycznego będącego właścicielem sieci na dokonanie zakupu od innego dostawcy energii.

Gmina każdą umowę na dostarczanie energii elektrycznej z wyłonionym dostawcą zawierała w taryfie G12, która była jedną z dwóch podstawowych taryf, gdzie doba jest podzielona na dwie strefy czasowe – tańszą ("nocną") i droższą ("dzienną").

Jednocześnie w dniu 26 lutego 2019 r. na podstawie porozumienia w sprawie wspólnego przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na dostawę energii elektrycznej w trybie przetargu nieograniczonego powstała Oleśnicka Grupa Zakupowa Energii Elektrycznej, której liderem została Gmina Oleśnica. Miała ona na celu przygotowanie i przeprowadzenie w trybie przetargu nieograniczonego najkorzystniejszego wyboru dostawcy energii elektrycznej dla Gminy Oleśnica, Gminy Dobroszyce, Gminy Dziadowa Kłoda, Gminy Międzybórz, Gminy Miasta Oleśnica, Gminy Twardogóra i Powiatu Oleśnickiego wraz ze wszystkimi jednostkami organizacyjnymi występującymi w danej gminie.

(akta kontroli: str. 414-440)

2.3. W toku przeprowadzonej kontroli dokonano oględzin wybranych punktów świetlnych²⁰ (latarni drogowych) znajdujących się na terenie Gminy pod względem sprawności i użytkowania oraz poprawy efektywności wykorzystania energii elektrycznej.

Oględzinom poddano łącznie 103 latarnie świetlne znajdujące się w poszczególnych lokalizacjach: Nieciszów – 23, Smardzów – 20, Dąbrowa – 15, Boguszyce – 11, Brzezinka – 10, Cieśle – sześć, Wyszogród – osiem, Bogusławice – dziewięć punktów świetlnych.

W ramach prowadzonych oględzin sprawdzono: [1] ogólny stan techniczny, fizyczny latarni: konstrukcji wsporczych, nośnych (słupy, maszty, wysięgniki, linki mocujące) oraz opraw oświetleniowych (oprawa, obudowa, źródło światła: żarówka, lampa, panel, matryca świecąca, szyby, klosze, itp.), [2] obecność na latarni reklam, tablic informacyjnych niebędących znakami drogowymi, [3] ogólny stan techniczny szafy oświetlenia ulicznego (szafy teletechnicznej, szafy energetycznej), o ile taka znajduje się w pobliżu latarni, [4] obecność niezabezpieczonych kabli / przewodów elektrycznych innych elementów przy latarni, [5] obecność starych,

¹⁸ [1] Umowa ZP.272.1.2.2013 z dnia 19 lutego 2013 r., [2] Umowa ZP.272.1.2.2014 z dnia 28 lutego 2014 r., [3] Umowa ZP.272.1.2.2016 z dnia 11 marca 2016 r., [4] Umowa ZP.271.1.2.2018/Gmina Oleśnica z dnia 27 lutego 2018 r., [5] Umowa ZP.271.1.9/oświetlenie z dnia 29 lipca 2019 r.

¹⁹ Elektrociepłownia Andrychów Sp. z o.o., ENERGA OBRÓT S.A., VERVIS sp. z o.o., ENEA S.A.

²⁰ Punkt świetlny – oprawa oświetleniowa wraz ze źródłami światła. Punkt świetlny nie obejmuje sobą konstrukcji wsporczej (nośnej).

niezdemontowanych słupów, masztów oświetleniowych występujących w pasie drogowym, w pobliżu danej latarni.

Oględziny wykazały, że skontrolowane punkty świetlne były sprawne i użytkowane. Ich stan techniczny był dobry i zasadniczo zapewniał prawidłowość oświetlenia. Stan konstrukcji wsporczej (słupów), elementów mocujących latarnię do podłoża oraz instalacji towarzyszącej co do zasady nie budził zastrzeżeń. Stwierdzone w tym zakresie nieprawidłowości opisano szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli: str. 441-483)

2.4. Urząd pokrywał uzasadnione koszty budowy, wymiany i utrzymania punktów świetlnych z środków własnych, określając je co roku w budżecie Gminy²¹.

Faktury VAT za energię, dystrybucję energii elektrycznej i inne usługi związane z utrzymaniem punktów świetlnych, w latach 2018-2021, były opłacane terminowo.

Jedynie w 2017 r. związku z dokonaną kompensatą należności (potrąceniu podlegały należności wymagalne), została wystawiona nota odsetkowa nr 9400008634/2017 z dnia 29 grudnia 2017 r. przez TAURON Dystrybucja S.A. na kwotę 20,10 zł. Kwota wynika z opóźnienia w zapłacie o jeden dzień FV nr 3411021654 (12,81 zł) oraz FV nr 3411021655 (7,29 zł). Naliczone odsetki zostały zapłacone przez Gminę, w obu przypadkach pracownik merytoryczny został obciążony kwotą opóźnienia, co w efekcie nie spowodowało obciążenia budżetu Gminy.

Gmina nie partycypowała w kosztach budowy, modernizacji i utrzymania punktów świetlnych, za każdym razem udzielała zamówień publicznych na ww. usługi. W latach 2017-2020 dokonała siedmiokrotnie wyboru oferentów (dostawa energii elektrycznej – dwa postępowania, budowa oświetlenia – dwa postępowania, bieżąca eksploatacja i konserwacja – trzy postępowania), stosując pięciokrotnie przetarg nieograniczony, raz przetarg nieograniczony „unijny” oraz w jednym przypadku tryb udzielenia zamówienia z wolnej ręki.

W umowach zawartych z Gminą wynagrodzenie za zlecenie wykonania czynności polegającej na konserwacji i eksploatacji oświetlenia ulicznego wypłacane było ryczałtowo, miesięcznie, za sumaryczną liczbę punktów świetlnych objętych usługą. Czterokrotnie w okresie kontrolowanym Gmina obciążyła wykonawców oświetlenia, zgodnie z umowami, kwotą kar i odszkodowań. Łączna wartość tych należności wyniosła 117 485,50 zł (brutto) i dotyczyła niewłaściwego wykonania przedmiotu umowy.

(akta kontroli: str. 484-678)

2.5. W latach 2017-2020 Gmina dokonała siedmiokrotnie wyboru wykonawców (dostawa energii elektrycznej – dwa postępowania, budowa oświetlenia – dwa postępowania, bieżąca eksploatacja i konserwacja – trzy postępowania), stosując pięciokrotnie przetarg nieograniczony, raz przetarg nieograniczony „unijny” oraz raz tryb udzielenia zamówienia z wolnej ręki. Wartość netto udzielanych odpowiednio zamówień wynosiła: [1] budowa oświetlenia – ZP.271.1.6.2017 – 5 290 523,27 zł, [2] dostawa energii elektrycznej – ZP.271.1.2.2018 – 782 115,40 zł, [3] dostawa energii elektrycznej dla Oleśnickiej grupy zakupowej – ZP.271.1.9.2019 – 569 283,03 zł, [4] budowa oświetlenia – ZP.271.1.10.2019 – 3 115 303,40 zł, [5] bieżąca eksploatacja – ZP.271.1.1.2020 – 228 327,48 zł, [6] bieżąca

²¹ Uchwała nr XXXIX/277/17 z dnia 21 grudnia 2017 r. w sprawie budżetu gminy na 2018 r., Uchwała nr II/22/18 z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie budżetu gminy na 2019 r., Uchwała nr XIII/131/19 z dnia 19 grudnia 2019 r. w sprawie budżetu gminy na 2020 r., Uchwała nr XXV/213/20 z dnia 22 grudnia 2020 r. z sprawie budżetu gminy na 2021 r.

eksploatacja – ZP.271.1.2.2020 – 456 654,96 zł, [7] bieżąca eksploatacja – ZP.271.1.4.2020 – 39 240,00 zł.

Badaniem kontrolnym objęto trzy przetargi, tj. jedno zamówienie na dostawę energii elektrycznej w ramach Oleśnickiej Grupy zakupowej do celów oświetlenia zewnętrznego o numerze referencyjnym ZP.271.1.9.2019 oraz dwa przetargi na budowę oświetlenia drogowego na terenie Gminy Oleśnica o numerach – ZP.271.1.10.2019 i ZP.271.1.6.2017. Dwa przetargi nieograniczone na budowę oświetlenia drogowego na terenie Gminy prowadzone były bezpośrednio przez Urząd, natomiast przetarg nieograniczony „unijny” na dostawę energii elektrycznej w ramach Oleśnickiej grupy zakupowej został przeprowadzony przez podmiot zewnętrzny.

We wszystkich badanych przypadkach Gmina zabezpieczyła środki finansowe na poszczególne zadania, całość zamówienia pokrywana była ze środków własnych i dotyczyła jedynie budowy nowych instalacji oświetleniowych, ponieważ Gmina do 2018 r. dokonała pełnej modernizacji punktów świetlnych na swoim terenie. Zarządzeniem nr 77/16 Wójt Gminy Oleśnica w dniu 2 września 2016 r. powołał stałe komisje przetargowe do przeprowadzania postępowań o udzielenie zamówień publicznych o wartości zamówień równej lub przekraczającej kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 *pzp*, w zakresie zadań należących do poszczególnych referatów.

Wartość zamówienia badanych przetargów określona była na podstawie kosztorysu inwestorskiego. Podstawa ustalenia jak i czas, w którym była określona był zgodny z art. 32-35 *pzp*. Umowy zawierane w ramach przetargów były podpisane przez osoby upoważnione. Dowody księgowe, rachunki wynikające z realizacji usługi w ramach poszczególnych przetargów były opisane, sprawdzone pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym oraz zatwierdzone do wypłaty przez osobę odpowiedzialną.

(akta kontroli: str. 679-1094)

2.6. Rozbudowa oświetlenia na terenie Gminy odbywała się na podstawie projektów budowlanych opracowanych w 2016 r., zgodnie z decyzjami o pozwoleniu na budowę oraz zgłoszeniami robót budowlanych. Projekty te zatwierdzano w Starostwie Powiatowym w Oleśnicy zgodnie z dwoma procedurami: [1] zgłoszenie robót budowlanych, [2] w formie pozwolenia na budowę. W przypadku zakończenia robót Urząd niezwłocznie dokonywał zawiadomienia o zakończeniu robót budowlanych zgodnie z art. 54 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. *Prawo budowlane*²², miało to miejsce m.in. w prowadzonej inwestycji dla miejscowości Ligota Polska, Krzeczyn, Boguszyce.

W ramach posiadanej przez Gminę dokumentacji inwestycji, która polegała na budowie oświetlenia drogowego w zakresie dróg gminnych i wewnętrznych realizacja zadania wykonywana była w dwóch etapach:

- pierwszy etap polegał na wpięciu się do istniejących słupów oświetleniowych (będących majątkiem Gminy) oraz podłączeniu obwodów do nowych szafek licznikowych (w których zamontowane są liczniki obsługujące nowe obwody i słupy oświetleniowe). Zadanie to wykonano na podstawie umowy nr ZP.271.1.6.2017 z dnia 3 października 2017 r.;
- drugi etap polegał na rozbudowie oświetlenia, zasilana z istniejących linii napowietrznych będących własnością Tauron Dystrybucja S.A. (podpięcie nowych obwodów wiązało się z wprowadzeniem kabla na słupy, których właścicielem był Tauron Dystrybucja S.A. oraz podłączeniem nowych

²² Dz. U. z 2020 r. poz. 1333, ze zm.

elementów do elektroenergetycznych linii napowietrznych nN eksploatowanych przez Tauron Dystrybucja S.A.) – wykonywany na podstawie umowy nr ZP.271.1.10.2019 z dnia 31 lipca 2019 r. Termin zakończenia realizacji zadania – czerwiec 2021 r.

Inwestycję zrealizowano w oparciu o warunki ustalone w dokumentacji projektowej, dla części zadania uzyskano decyzję o pozwoleniu na budowę, pozostała część została zrealizowana na podstawie zgłoszeń robót budowlanych. Obiekty w ramach badanej inwestycji zostały zrealizowane zgodnie ze SIWZ²³. Podczas odbioru Urząd stwierdził usterki (protokołami częściowymi z dnia 12 czerwca 2018 r., 20 czerwca 2018 r. i 27 sierpnia 2018 r.), w związku z czym kwoty dotyczące zapłaty zostały obniżone. Łączna wartość tych kar wyniosła 117 485,50 zł brutto i dotyczyła niewłaściwego wykonania przedmiotu umowy. Ponadto wykonawca realizował inwestycję zgodnie z terminami określonymi w umowie. Powołano inspektora nadzoru z ramienia zamawiającego. Odbioru końcowego dokonano w dniu 19 grudnia 2018 r., a zgodnie z art. 56 ust. 1 *Prawa budowlanego* Urząd nie miał obowiązku zawiadomić odpowiednich organów. Jak wynika z wyjaśnień Kierownika Referatu BI nie przeprowadzono pomiarów wskazujących na to, że osiągnięto efekt energetyczny, ponieważ w okresie objętym kontrolą nie było przeprowadzonej modernizacji tylko budowa nowego oświetlenia drogowego.

(akta kontroli: str. 1095-1170)

2.7. Gmina nie przekazywała na własność przedsiębiorstwu energetycznemu części instalacji oświetleniowej lub pojedynczych punktów świetlnych.

(akta kontroli: str. 1171)

2.8. Kierownik Referatu Budownictwa i Infrastruktury wyjaśnił, że podstawowym powodem awarii oświetlenia ulicznego na terenie Gminy były warunki atmosferyczne na jakie narażone były oprawy oświetleniowe. Ze względu na istniejące na terenie Gminy linie napowietrzne niez izolowane pojawiały się na instalacjach oświetleniowych wyłączenia opraw lub całych obwodów wynikających z uszkodzeń, zwarc lub przeciężeń linii. Gmina nie prowadziła regularnych kontroli oświetlenia ulicznego. Zasady kontroli oświetlenia ulicznego nie zostały określone w umowach zawartych pomiędzy Gminą a podmiotami zajmującymi się eksploatacją oświetlenia drogowego. Z wyjaśnień Kierownika Referatu wynikało, że jeśli punkt świetlny był uszkodzony, to mieszkańcy bądź sołtys danej miejscowości zgłaszali telefonicznie lub e-mailowo do Urzędu awarię, a następnie pracownik Urzędu przekazywał informację podmiotowi zajmującemu się serwisem oświetlenia drogowego. Podmiot ten wykonując naprawę zgłoszonej usterki przy okazji sprawdzał inne punkty oświetleniowe, jeśli była niezbędna potrzeba to naprawiał je, a następnie zgłaszał usunięcie usterek pracownikowi Referatu Budownictwa i Infrastruktury.

W latach 2018-2020 odnotowano w punktach oświetleniowych będących własnością Tauron Dystrybucja S.A., łącznie 59 usterek, natomiast w punktach oświetleniowych będących w posiadaniu Gminy 46 usterek. Wszystkie usterki zostały usunięte w przeciągu 96 godzin (dni robocze), co było zgodne z warunkami określonymi w umowach zawartych przez Urząd na bieżącą eksploatację i konserwację. Jednocześnie w ramach usterek nie było roszczeń finansowych adresowanych do Urzędu.

Gmina nie posiadała inteligentnego systemu zarządzania energią elektryczną na potrzeby oświetlenia zewnętrznego.

(akta kontroli: str. 1172-1177)

---

²³ Specyfikacja istotnych warunków zamówienia.

2.9. W okresie objętym kontrolą w Gminie nie przeprowadzono kontroli i audytu wewnętrznego w zakresie dotyczącym zakupu i dystrybucji energii elektrycznej oraz prac związanych z budową, modernizacją i utrzymaniem punktów świetlnych na terenie Gminy.

(akta kontroli: str. 1178-1207)

2.10. Gmina w badanym okresie nie odnotowała w rejestrach skarg i wniosków spraw dotyczących przedmiotowego zakresu kontroli.

(akta kontroli: str. 1208-1217)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W Urzędzie nie sprawowano w pełni właściwego nadzoru nad stanem technicznym infrastruktury oświetleniowej, ponieważ w toku przeprowadzonych w toku kontroli oględzin polegających na weryfikacji sprawności i użytkowania ustalono, że:

- w 16 na 103 przypadków podanych oględzinom na słupach znajdowały się naklejone ogłoszenia, oraz w dziewięciu przypadkach występowały ślady niewielkich korozji części metalowych.
- dwie lampy sodowe nie świeciły, były to punkty świetlne należące do Tauron Dystrybucja S.A.
- w jednym przypadku stwierdzono latarnię zarośniętą przez bluszcz, była to latarnia należąca do Tauron Dystrybucja S.A.

Kierownik Referatu Budownictwa i Infrastruktury wyjaśnił: „..., że następnego dnia Pracownik Urzędu zgłosił Firmie Tauron Dystrybucja S.A. awarię oświetlenia drogowego w miejscowości Boguszyce oraz poinformował, że jeden ze słupów oświetleniowych porośnięty jest bluszczem. Po otrzymanym zgłoszeniu Firma Tauron następnego dnia usterki usunęła.”

W sprawie naklejek na słupach oświetleniowych z reklamami różnych firm, Referat Budownictwa i Infrastruktury skierował sprawę do Wydziału Radców Prawnych w Urzędzie w celu podjęcia kroków prowadzących do skutecznego usunięcia bezprawnie umieszczonych naklejek.

(akta kontroli: str. 441-483)

Najwyższa Izba Kontroli wskazuje, że zgodnie z art. 50 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o *samorządzie gminnym*²⁴ obowiązkiem osób uczestniczących w zarządzaniu mieniem komunalnym jest zachowanie szczególnej staranności przy wykonywaniu zarządu zgodnie z przeznaczeniem tego mienia i jego ochrona.

2. W postępowaniu przetargowym o numerze referencyjnym ZP. 271.1.6.2017 z dnia 3 października 2017 r. pn. „Budowa oświetlenia na terenie Gminy Oleśnica w m. Bogusławice, Boguszyce, Brzezinka, Bystre, Cieśle, Dąbrowa, Gręboszyce, Jenkowice, Krzeczyn, Ligota Mała, Nowa Ligota, Ligota Wielka, Nieciszów, Nowoszyce, Osada Leśna, Ostrowina, Piszka, Poniatowice, Smardzów, Smolna, Sokołowice, Świerzna, Wszechświęte, Wyszogród” o wartości 5 290 523,27 zł, tj. 1 267 221,55²⁵ euro – nie powołano zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami komisji przetargowej, tylko dwuosobowy zespół do nadzoru nad

²⁴ Dz. U. z 2020 r. poz. 713.

²⁵ Zgodnie z rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2015 r. w sprawie średniego kursu złotego w stosunku do euro stanowiącego podstawę przeliczenia wartości zamówień publicznych (Dz. U. poz. 2254) średni kurs złotego w stosunku do euro stanowiący podstawę przeliczenia wartości zamówień publicznych w okresie od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2017 r. wynosił 4,1749.

realizacją udzielonego zamówienia na podstawie art. 20a ust. 1 *pzp*. Naruszono tym samym art. 20a ust. 3 *pzp*, zgodnie z którym co najmniej dwóch członków ww. zespołu jest powoływanych do komisji przetargowej.

Inspektor ds. zamówień w Urzędzie wyjaśniła, że zgodnie z treścią art. 19 ust. 1 i ust. 2 *Prawa zamówień publicznych* powołanie komisji przetargowej jest obligatoryjne tylko w tzw. przetargach unijnych, tj. takich, których wartość zamówienia jest równa lub przekracza kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 (dla robót budowlanych do 31 grudnia 2017 r. była to kwota 5 225 000 euro, a od 1 stycznia 2018 roku była to kwota 5 548 000 euro). W pozostałych przypadkach powołanie komisji jest fakultatywne. Gmina Oleśnica w regulaminie udzielania zamówień wprowadzonym zarządzeniem Wójta Gminy Oleśnica nr 77/16 z dnia 2 września 2016 r. nie wprowadziła obligatoryjnych komisji dla postępowań tzw. nieunijnych, zatem nie było obowiązku powoływania komisji.

Najwyższa Izba Kontroli wskazuje, że zgodnie z art. 20a ust. 1 *Prawa zamówień publicznych* w brzmieniu obowiązującym w czasie udzielania ww. zamówienia publicznego, w przypadku zamówienia na roboty budowlane lub usługi, którego wartość jest równa lub przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 1 mln euro, do nadzoru nad realizacją udzielonego zamówienia należało powołać zespół osób. W myśl art. 20a ust. 3 cytowanej ustawy, co najmniej dwóch członków zespołu jest powoływanych do komisji przetargowej. Przywołane przepisy stanowią zatem o tym, że w przypadku zamówienia obejmującego roboty budowlane, którego wartość przekraczała 1 000 000 euro obligatoryjne było powołanie zespołu, ale także powołanie co najmniej dwóch członków owego zespołu do komisji przetargowej. Tym samym powołanie komisji przetargowej było obligatoryjne. Wskazane przepisy uzupełniały bowiem przypadki wymienione w art. 19 ust. 1 *Prawa zamówień publicznych*, w których powołanie komisji przetargowej było wymagane.

(akta kontroli: str. 679-1094)

OCENA CZĄSTKOWA

Gmina do 2018 r. przeprowadziła modernizację posiadanego oświetlenia drogowego. Zamontowano lampy z oprawami typu sodowego oraz oświetlenie energooszczędne typu LED. Po roku 2018 prowadzono inwestycje związane z oświetleniem ulicznym w technologii LED. Gmina w sposób konkurencyjny wybierała wykonawców w zakresie budowy i konserwacji oświetlenia oraz zaopatrzenia w energię elektryczną. Jednakże realizując zadania inwestycyjne, w jednym z trzech badanych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego nie powołano, wbrew obowiązującym przepisom prawa, komisji przetargowej. W Urzędzie nie sprawowano również w pełni właściwego nadzoru nad stanem technicznym infrastruktury oświetleniowej, ponieważ w toku przeprowadzonych oględzin tej infrastruktury stwierdzono uchybienia. Podkreślić należy, że zostały one usunięte jeszcze w toku kontroli.

OBSZAR

3. Realizacja zaplanowanych zadań związanych z modernizacją oświetlenia miejsc publicznych, dróg i ulic oraz osiągnięte efekty dotyczące racjonalizacji zużycia energii elektrycznej

Opis stanu faktycznego

3.1. Gmina stosownie do art. 18 ust. 1 pkt 4 *upe* modernizowała na swoim terenie oświetlenia miejsc publicznych, dróg i ulic. Do roku 2018, w ramach racjonalizacji

zużycia energii, wymieniła wszystkie oprawy oświetleniowe rtęciowe na sodowe (o mocy od 70 do 150 W), a następnie wykonywała jedynie rozbudowę istniejącej infrastruktury oświetleniowej o nowe punkty typu LED.

(akta kontroli: str. 1219-1226)

3.2. Na dzień 31 grudnia 2020 r. łączna liczba punktów świetlnych, które znajdowały się na terenie Gminy wynosiła 3 664 szt. Punkty te w liczbie 2 248 szt. oświetlały drogi, w tym 1 364 szt. drogi gminne, 802 szt. powiatowe, 62 szt. wojewódzkie i 20 szt. krajowe. Pozostałe punkty świetlne w liczbie 1 416 szt. oświetlały m.in. place, targowiska, boiska, cmentarze, budynki, zabytki, drogi wewnętrzne z wykluczeniem budynków użyteczności publicznej. Na terenie Gminy 67% punktów świetlnych, tj. 2 333 szt. posiadało lampy sodowe oraz 33% punktów świetlnych, tj. 1 173 szt. zaopatrzonych było w oprawy z matrycą typu LED.

(akta kontroli: str. 410-412)

3.3. Gmina planując inwestycje, w tym inwestycje dotyczącą budowy nowych linii i punktów oświetlenia drogowego wraz z zapewnieniem finansowania, nie przeprowadziła audytu energetycznego, w rozumieniu art. 25 ust. 1 ustawy o efektywności energetycznej.

(akta kontroli: str. 1220)

3.4. Gmina prowadziła działania promujące rozwiązania zmniejszające zużycie energii na obszarze gminy zgodnie z art. 18 ust. 1 pkt 4 *up*e. Efektem tych działań było częściowe finansowanie mieszkańcom gminy przedsięwzięć związanych z kolektorami słonecznymi (trzy wnioski na łączną kwotę 5 372,50 zł) oraz pompami ciepła (47 wniosków na łączną kwotę 272 007,80 zł). Była jednym z inicjatorów założenia grupy zakupowej dla przeprowadzenia przetargu na dostawę energii elektrycznej. Przeprowadziła również m.in: termomodernizację Szkoły Podstawowej Gminy Oleśnica przy ul. Wileńskiej w Oleśnicy oraz budynku Urzędu – przy ul. 11 Listopada 24.

(akta kontroli: str. 1221)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli pozytywie ocenia realizację w latach 2017-2020 przez Gminę zadań związanych z modernizacją oświetlenia przestrzeni publicznej, dzięki którym dokonano wymiany wszystkich opraw świetlnych z rtęciowych na sodowe oraz wyposażono nowe instalacje w najnowszej technologii typu LED. W efekcie na dzień 31 grudnia 2020 r. na terenie gminy 67% punktów świetlnych wyposażonych było w lampy sodowe, a 33% punktów świetlnych w oprawy z matrycą typu LED.

IV. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Dokonywanie aktualizacji *Założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Oleśnica* w terminach określonych w art. 19 ust. 2 ustawy *Prawo energetyczne*.
2. Podjęcie działań zapewniających sprawowanie skutecznego nadzoru nad prawidłowym stanem technicznym infrastruktury oświetlenia przestrzeni publicznej.
3. Powoływanie komisji przetargowych w przypadkach wymaganych przepisami ustawy *Prawo zamówień publicznych*.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK we Wrocławiu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Wrocław, dnia kwietnia 2021 r.

Kontrolerzy:
Andrzej Siekierka
doradca ekonomiczny

.....
Podpis

Waldemar Zimoch
główny specjalista kontroli
państwowej

.....
Podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura we Wrocławiu
p.o. Dyrektor
Marcin Kaliński

.....
Podpis